

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona
Egy hónapra 2 korona

VIDEKEN:
Egy évre 28 korona
Egy hónapra 2 k. 40 f

HIRDETÉSEK.

10 soros betű sor egyszer 20 fillér
10 soros képteljesítés 16 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 157.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1907.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Péntek, március 1.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezércikk: Idegenben és nálunk.
Dühöng a reakció.
Az iskolaszék új elnöke.
Rossz a hitoktatás.
Egyenruhát a rendőröknek!
Az egyfemi nőhalgatók.
Ha az Irónő Ideges.
Az aradi orákulum.
A szinügy-bizottság ellen.
Egy állás: 44 pályázó.
A Rakovszky-Méray párbaj.
Lewinsky József Aradon.
Tárca: Az asszony. Irta: Horkay Elemér.

Idegenben és nálunk.

Arad, február 28.

Míg nálunk a közvéleményt a koalíciós kabinet alakulásának kulisszatitkai foglalkoztatják, s közéletünk művészi ügyességgel igyekszik minden egyes államférfiát lejártni a rendelkezési alap diszkrét aktáinak indiszkrét szellőztetésével: addig a világhistoria halad a maga útján s valóban érdemes dolog a mi szűk szemhatárunk körén kívül lefolyó eseményeket egy kis figyelemre méltatni. Talán okulhatnánk is azokon a világhistoriai mozzanatokon, melyek a közelmúltban s a jelenben az egész művelt világot foglalkoztatják.

Oroszországban a történelem legérdekesebb választási küzdelme zajlott le a legközelebbi napokban. A közelebb összeülő birodalmi дума választásai alatt élet-halál harcot vívott a legleplezetlenebb autokrácia az orosz nép szabadságra törő, az emberi jogok elismerését és az alkot-

mány megállapítását célzó törekvéseivel. A küzdelem, melyben az államhatalom a legpéldátlanabb visszaéléseket követte el, a szabadság iránti törekvést még sem tudta elnyomni s a legbrutálisabb nyomás dacára az ellenzék a legfényesebb, legfel-emelőbb győzelmet aratta. Az orosz nép megnyilatkozott, s azon ponton állunk, hogy az általános emberi jogok Oroszországban nagyot haladtak az érvényesülés felé.

Németországban két évtizeden át a klerikális és feudális elemekből álló ugynevezett centrum-pártra támaszkodott a kormányzat. Németország ipari és gazdasági fellendülése itt is odaterelte a dolgokat, hogy a polgári elem érvényesülése nem volt megakasztható, s a birodalmi tanács múlt évi december havában történt feloszlatása után, a kormány a polgári elemekből álló szabadelvű és konzervatív pártok felé közeledett. Itt ugyanis a konzervatív párt nem azonos a reakcióval, s csupán a mérsékelt politikai irányt képviseli, de szintén a polgári elemre támaszkodik. A polgári pártok együttműködése a most lezajlott választások alatt a szabadelvű eszméknek nagy diadalt szerzett, s Bülow birodalmi kancellár legutolsó nagy beszéde olyan szociálpolitikai reformokat helyez kilátásba s olyan belpolitikai programot fejt ki, mely biztos következtetést enged arra nézve, hogy itt nem egy időleges fordulatról van szó, hanem arról, hogy Németországban az osztályuralom ki lett verve erős bástyáiból s ott is a szabad szellem és szabad gondolkodás erősen halad diadalmas útján.

Franciaországban utolsó akkordjai hang-

zanak el ama nagy küzdelemnek, melyet az állam az egyházzal vívott. A Clemenceau-Briand-kormány befejezéshez juttatja az állam és egyház elválasztásának nagy eszméjét s ezzel a klerikalizmusra, mely minden alkalommal a köztársaság elleniségének bizonyult, halálos csapást mért.

Amíg a kontinensen ezen nagy átalakító fordulatok foglalkoztatják az elméket, addig Angliában a választások után többségre és uralomra jutott liberális kormány a felsőház oly irányu reformját készíti elő, mely a születési előjogok alapján alakult felsőháznak hatalmát lényegesen korlátozza s a törvényhozás súlypontját az alsóházban megrögzíti.

Egész Európa visszhangzik a haladás és szabadelvűség eszméitől. Egy szép jövő reménye lobog fel mindenütt s ezen szép jövő a demokrácia alapján épül fel.

S ha tekintetünk ezen jóformán egész Európát felölelő szemle után a saját hazánk felé fordul, bizony elszorul szívünk. Mert még egyszerű tüneteit sem látjuk országunkban azon megtermékenyítő eszméknek, amelyeknek nyomán a jólétnek, fellendülésnek és a polgári középosztály megizmosodásának kellene fakadnia.

A koalíció hovatovább egy év óta uralmon van, a nagy miniszterium közel egy éve, hogy átvette az ügyek vezetését. Azok a nagy remények, melyek hozzája fűződtek, lassan-lassan foszladozni kezdenek.

Belátjuk, hogy a régi szabadelvűpárt túléltte magát, s el kellett tűnnie a színtérről, de az új kormány, mely először juttatja érvényre a parlamenti váltógazdálkodás elméletét, sehogy sem tud bevállalni.

Az asszony.

Irta: Horkay Elemér.

... Másról szinte nem is beszélhetek, mint az asszonyokról.

|| Az ebédutáni hangulat méla csendjében merevedve ültek egymás mellett s percekig elmerültek abban, hogy szinte gondolatsegeten bámulták azt a halvány-kék füstfelhőt, mely az illatos cigarettákból előtörve, szorosan összelelkezett a Mocca finom gőzével.

Stojkovics kamarás, mintha gondolatszinpádnak valamely alakja váratlanul megelevenedett volna, hirtelen felugrott a kényelmes, perzsa kerevetéről.

— Az ördög vigye el — mondta epésen — mindjárt három óra. Négykor pedig egy fontos dolog vár rám.

— Randevu! — mondta dogmatikus biztonsággal Dorner főhadnagy s maliciózus mosollyal nézte a kamarás fontoskodó arcát, mely e hang hallatára önkénytelenül is fanyarrá vált.

— Igen. Randevu — mondta a kamarás, de olyan, a melyet csak legesküdtőbb ellenségimnek kívánok.

— Az Istenért Viki! — kacagott a főhadnagy — kérlek maradj diszkrét! Dorner — ugyanis — jól tudta, hogy ha Stojkovics Viktor kamarás egyszer beleesett a szerelem kó-

ros állapotába, akkor nincs földi hatalom, mely megmenthetne egy társaságot attól, hogy meghallgassák a „szerelmi Aufsitzert“, a hogy a kamarás a maga rendesen bulul sikerülő „hódításait“ nevezte. Most, hirtelen iszonyu tragikomikus arcot vágott s aztán elkomolyodott. Szinte azt lehetett volna mondani, hogy „lovagias“ arca volt.

— Könnyű nektek kacagni! — sóhajtott melán.

— Ah! És neked? Te mártirba ojtott troubadour, neked miért oly nehéz az élet! — szavalta Radievits Iván, a fiatal író, akit egyszerűen csak úgy hívtak: a „kis cinikus.“

— Hogy miért nehéz? Mert most módomban lesz néhány óra hosszágig csevegni önagságával, holmi subtilis, szellemes dolgokról, mondhatok neki egy halom banális bókot, de a tiszteletteljes, lehellestszzerű kézsókra való engedelemnél nem kapok egyebet. Mert ha meg akarom ölelni, akkor mértföldeket kell utaznom vele. Itt helyben egy ici-pici csókocskát sem adna. Eh barátom! Hallatlanul szeszélyesek az asszonyok.

Dorner főhadnagy elgondolkozva szürcsölt fel egy pohár cognacot, aztán a „szerelmi filozófusok“ biztonságával szinte fölényesen szólalt meg.

— Bizony barátom, az asszonyok szeszélyesek. De ha nem volna meg ez a kedves kis hibájuk, akkor ugyancsak unatkozunk

kellene nekünk férfiaknak. Nos hát képzeljétek el magatoknak egy asszonyt, telve odaadással, ellentmondás és akarat nélkül. Hát mi egy ily asszony? Szerelmi málna-szőrp! Imelygősen epés valami. A szeszélyes asszony? Az, fiuk, egyszerűen: egyéniség. Van akarata, van vágya, tud ellentállni s gyötörni. Mi férfiak a magunk erősségünk tudatában pedig vágyunk eme-szenvedés után, mert hiszen azt a fájdalmat, a mit az asszonyok okoznak, ugy sem fogjuk fel tulságos tragikusan, de jól esnek azok az apró tüszurásokhoz hasonló, szinte kéjes fájdalmak.

— Nem találod kissé unalmasnak ezeket a folytonos szeszélyeket? Például azt, hogy egy asszony csókjaiért állandóan egy éjszakát a vasuti kocsiban tölts csak azért, mert szived hölgye nem hajlandó a kedves férjét helyben megcsalni? — kérdezte a kamarás s idegesen az órájára pillantott.

— Nem, — mondta meggyőződéssel Dorner főhadnagy, — mert édes barátom neked fogalmad sincs arról, mily sajtáságos kedélyhullámban van egy ilyen férjét felszarvazó asszonyka. — Szerelmes. Ahhoz kétség nem fér, de éppen, mert lenyűgözve érzi magát, szinte fáj neki a maga gyengesége s azért minél magasabbra szabja odaadásának árát. S mert tisztességes asszonyok szerelmének reális ára nincs, hát előállnak a szeszélyek s kibomlik a zászló, a melyen ez a jelszó áll írva:

Bebizonyult itt is, hogy más az ellenzéki politika, más a kormánypolitika.

Az új kormány szenved azon jelszavak hatása alatt, melyek alapján az ország többségét magának megszerezte s lépésről-lépésre belebotlik a saját programjába, melyet megvalósítani szinte leküzdhetlen feladat, sőt az átmeneti idő alatt éppen séggel kizárt dolog.

Lépésről-lépésre bonyodalmak és nehézségek támadnak minden egyes részletkérdésnek megoldásánál azon az alapon, hogy a kormány és pártja nem homogén, s a lefolyt tíz hónap politikája a legkínosabb tojástanának benyomását teszi, melyet a különféle elvi álláspontok között kell eljárnia a kormánynak, a mint valamely kérdésben az alkotás vagy elhatározás stádiumába kell jutnia.

Súlyosbírólag hat még a parlament politikai járatlansága és fegyelmetlensége, mely természetes következménye azon irtóháborúnak, amelyet a régi rendszer minden egyes maradáka ellen indított a koalíció. Sok értékes elem, sok tudás és tapasztalat szorult le az új rendszer helyettesíteni nem tudott. Innen a sok leszavazás, visszaszívás, kimagyarázás és cáfolat, melyet az ügyek vezetésébe vetett hitet és bizalmat megrendítik azokban is, akik az új rendszertől egy varázsütésre a helyzet megjavulását várták.

A nyílt és lappangó obstrukció gazdasági kárai, a közszellem és fegyelem meglazulása, mely a törvényen kívüli állapotot éppen azokkal szemben boszulja meg legjobban, akik azt előidézték, még so. gondot fognak a kormánynak okozni, mely nem egy kérdésben emberfeletti munkát kell hogy megoldjon, a midőn a gyakorlati kormányzat terén oly intézményeket kell szolgálnia, amelyek ellen ősidők óta küzdött, s a mellett meg kell védenie tekintélyét a választókkal szemben, kik előtt egész más politikát ígért, mint a minőt gyakorlatilag követ.

Igy állunk itthon, amíg Európában diadamasan halad előre a szabadság ügye. A koalíció agyongyőzte magát, s aki

tisztán látja a helyzetet, az be kell, hogy lássa azt is, hogy a koalíció akkor szenvedte a legnagyobb vereséget, amikor kormányra került, mert a sok évi küzdelemnek a hatalom pusztá birtokán kívül egyéb eredménye nincs, mint egy csomó illúzió szétfoslása.

A köz alig látja hasznát a helyzet változásának. A közélet egy holt pontra került, sőt bizonyos tekintetben erős visszaesés mutatkozik.

Nem-e a legsajátságosabb jelenség az, hogy oly időpontban, a midőn a függetlenségi párt, mely a legdemokratább pártnak vallja magát, abszolút többséggel bír, a sajtó munkásainak legerélyesebben kell védekezniök a sajtószabadság elleni retrográd tendenciák ellen s nem-e szimpomatikus jelenség az, hogy a koalíciós kormány alatt történik meg első ízben Magyarországon, hogy sajtóvétségért előzetesen letartóztatnak egy lapszerkesztőt?

A madarat tolláról, az embert barátairól ismerik meg. A függetlenségi pártnak nem volt előnyére a nem szabadelvű pártárnyalatokkal való fegyverbarátság. A reakció szívós és alattomos elem volt mindig s a hova beférkőzött, nehéz azt onnan kiszorítani. Az agráriusfőurak s az ultramontán harcoló eklézsia az 1848. káprázatos jelszava alatt csempészték be magukat a magyar közéletbe, honnan nehéz lesz őket kipusztítani.

Igy állunk itthon, amidőn Európában minden nemzet nagyokat alkot. Holt ponton vagyunk s a láthatáron alig-alig csilámlik egy-egy vigasztaló sugár.

Egy hosszú tisztulási processzusra lesz szükség, hogy az ország ismét a természetes politikai fejlődés terére léphessen. Az Ausztriával való gazdasági kérdésünket rendeznünk kell mielőbb egyik vagy másik irányban s ezzel kapcsolatosan ki kell alakulnia egy oly politikai helyzetnek, mely a szabadelvű irány táborát megtisztítja a reakciós elemektől. A nemzetnek ismét két táborba kell oszolnia. Az egyikbe a polgári közszabadságok hívei fognak tartozni, a másikba azok, akik ennek ellenségei.

Akkor azután tisztán fog látni a nem-

zet s tudni fogja, hova kell állania s akkor talán Magyarország is oda fog kerülni, ahol az európai államok a mai napon állanak.

Hogy mikor lesz ez, isten a megmondhatója. Sok viz fog még elfolyni a Dunán, amíg Magyarországról ismét mint a közszabadságok klasszikus hazájáról fog a világ beszélni.

Spectator.

Dühöng a reakció.

Csendőrt és szuronyt!

(A képviselőház ülése.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése —

Arad, február 28.

Ma is a munkásbajokról folyik a vita, amely lassanként a Ház liberálismusának vagy maradiságának a fokmérőjévé válik. A konzervatív iránynak ma újabb képviselője jelentkezik: Nagy Emil, aki azt hirdeti a folyosón, hogy a „divatos jelszavak” ellen fog beszélni.

(Folyó ügyek.)

Az elnöki előterjesztések során Justh Gyula igen meleg szavakkal elparentálta Krasznay Ferencet, akiről elmondta, hogy kiváló és rokonszenves tagja volt a Háznak s különösen a gazdasági kérdéseknél volt kiváló szakértője. Indítványára a képviselőház jegyzőkönyvében fejezte ki részvétét.

Kállay Leopold: Az igazoló állandó bizottság nevében jelenti, hogy Günther Antal iglói mandátumát rendben találták.

(Le az esküdtezzéssel!)

Nagy Emil: A most folyó vitában azt állították, hogy a sajtószabadságot nagy veszedelem fenyegeti a preventív intézkedések fentartásával. Neki az a szilárd véleménye, hogy az előzetes intézkedésekre mindaddig szükség van, míg a sajtótörvényt úgy nem reformálják, hogy a visszaéléseket szigorúan torolja meg. A sajtó egy része előtt nincsen sem becsület, sem politikai tisztesség, az esküdtszék pedig folyton a közvélemény nyomása alatt áll s nem az anyagi igazságot nézi.

Szász József: Hát ez is bűn? (Zaj.)

Nagy Emil: Ő nem kívánja, hogy a sajtó általánosságban szorítsák meg, de a hiányokon segíteni kell s nem ijed meg azoktól sem, akik állásfoglalása miatt a reakció vádját hajigálják fejébe a sajtó vagy a munkáskérdésben. Negyvennyolcban a jobbágyok felszabadulása folytán a gazdákat megfosztották a mun-

„Gyötörni a galád férfiakat!” Ez így van édes barátom, bár mondhatom, hogy egy-egy ilyen szeszélynek némelykor csodálatosan mély pszichológiai rugója van. Látjátok — tette hozzá a főhadnagy — engem egyszer az elbukás küszöbén taszított el magától egy asszony, mert ... eh, mert hát ostoba voltam!

— Lehetetlen! — mondta elképedve a kamarás. Te és szerelmi ügyekben ostoba?

— Édes barátom, ne feledd, hogy a szerelem egy oly finoman szőtt háló, melyen ha egyetlen szemet nyitva felejtessz, az egész alkotás rombadől. Különben — mondta — itéld meg magad.

— Néhány évvel ezelőtt a nagygyakorlatok után Abbáziában mulattam egy lengyel grófnéval, akit valami orosz piktor szöktetett meg tőlem.

Néhány napi „szerelmi fegyverszünet” után, kerti ünnepélyen megismerkedtem egy asszonnyal.

Hogy milyen volt? Alig tizennyolc esztendő, spanyolosan fekete, bájos asszony. A férj? A férj egyike azoknak az erősen negyven felé hajló, ideges professzor alakoknak, akik a maguk tudományos enerváltságukban szinte aszkétákká sorvadtak s a jó ég tudná megmondani, hogy mi az ördögnek nőszülnek meg az ilyen emberek. De elvégre is ez az ő dolguk. A mi fajtánkbéli embernek úgy sem való a feleség. Nos hát megismerkedtem ezzel az asszonnyal s a lehető legrövidebb idő alatt

„fellovagoltam” neki. Már a „start”-nál láttam, hogy feltétlenül elsőnek jövök be, csak az volt a hiba, hogy a bájos fiatal asszonyka, leánycipővel együtt nem vetette le a maga „saját külön” ábrándvilágát is. De azért pompásan ment a dolog így is.

Naponként órákat egyedül sétáltunk a környék lefelhagyottabb részein, kifogyhatatlannak voltunk a természeti szépségek magasztalásában (én persze csak „hivatalból”) s gyakran láttam, hogy a fiatal asszonyka szinte mindent elfeledett maga körül s csak engem lát. Olyan elragadó odaadással hajtotta fejét a vállamra, hogy én nem állhattam ellent, — megcsókoltam, Türte a csókomat. Tudtam, hogy megadta magát végzetének s nyugodtan vártam az alkalmat.

Végre beharangoztak a „finish”-re.

... Ott ültünk zavartalan, bizalmas közelségben, a fiatal asszonyka villájának szalonjában s én csendes, álmatag „Amor-moll”-ban néhány ostoba édességet sugtam a fülébe, melyek mint a bársony simogatták végig az asszonyka lelkét mely mindióbban hozzám kapcsolódott.

Füak! Mondhatom nektek, hogy annyira biztos voltam a győzelemben, hogy szinte megundorodtam józan taktikámtól.

... Végre egy mélyeséges, ernyedti, vágyteli sóhaj tört ki az asszonyka kebléből s éjszótét fürtü feje lehanyatlott a vállamra ...

... Mint ilyenkor szoktam, lassan letérdeltem az asszonyka elé ... el-elcsukló karok-

kal átöleltem a térdeit, majd felugrottam s ne hogy ideje legyen megkérdezni, hogy szeretem-e? hirtelen magamhoz szorítottam s szenvedélyesen sugtam a fülébe:

— Az enyém vagy!

... Az asszonyka egy pillanatig szinte eszelősen tekintett rám, aztán oly erővel taszított el magától, hogy ha meg nem kapaszkodom egy közeli konzolban, bizonyára rettenetes prózai módon elvágódtam volna szerelmi filozófiámmal együtt ...

... Az ígézet elmúlt és elvesztettem a versenyt. Mondhatnám, hogy közvetlen a jury-páholy előtt törtem le ...

A főhadnagy elhallgatott s rágyújtott egy cigarettára.

— Nos és hol volt itt a hiba? — kérdezte érdeklődve Stojkovits kamarás.

— Hogy hol? — kacagott a főhadnagy. Az a fiatal asszonyka akkor csalta volna meg először az urát s ez speciális alkalom, melyre nem lehet a sablont alkalmazni. Önagysága öntudattal akart elbukni, én pedig azzal, hogy bejelentettem neki meghódított voltát, elég ostobán figyelmeztettem a reá várakozó veszélyre.

Hja barátom, — mondta végül a főhadnagy — ha az ember asszonyt buktat, ne gyujtson világosságot, vagy legalább is takarja le gondosan az erény tükrét! ...

káskéztől s ezen még most sincs segítség. A középirtokos osztály és a kisgazdák most is munkáskalamitásokkal küzdenek. Az ő ügyüket divatos jelszavak kedvéért nem ejti el.

(Zsandárt!)

Zakariás János: De zsandársegítség se veszek igénybe!

Nagy Emil: Erre az üres közbeszólásra az a válasza: akár zsandárt is, ha kell! (Zaj.) Európa minden államában a gazdák segítése megelőzte a munkásosztály segítségét. Nekünk nem szabad a nyugati államokat utánozni, mert csak nemrégiben kerülünk ki egy nagy szabadságharcból s az osztályoknak össze kell tartani. Nálunk az uri osztály a nemzetföntartó elem s ennek gavallériája garanciája annak, hogy a munkásosztály ügye mindig jókézben van. Ő bizik ebben az uri osztályban s elfogadja Mérey Lajos indítványával együtt a gazdák kérvényét. (Élénk eljenzés az alkotmánypart és a néppárt egy részén.)

Zakariás János: Személyes megtámadás címén szólal fel. Nagy Emil azt mondta egy közbe szólásáról, hogy az üres. Hát ezzel odailleszkedett Nagy szavai színvonalához!

(Az egyetlen védőbástya.)

Bozóky Árpád: Az Alföldön lakik és tud a munkásbajokról. Természetes, hogy ez a Ház is kötelességének tartja mindig segíteni a gazdák nyomorúságán. Ennek dacára azonban nem fogadhatja el a gazdák kérvényét, mert abban a függetlenségi párt alapvető elvei ellen intéznek támadást. A kivándorlás kérdésében a gazdák kívánsága igazságtalan és illiberális, a sajtó dolgában pedig egyenesen az alkotmányba ütközik. A sajtó ma már jóformán egyetlen védőbástyája az alkotmánynak s magyar ember, hozzá függetlenségi párti politikus, ehhez nem nyulhat. A gazdák kérvénye a politikai sajtópörök számára az esküdtbírók megszüntetését kívánja. Ez egyértelmű volna saját szabadságjogaink súlyos meggyalázásával. Méreyvel szemben ellenindítványt nyújt be. (Élénk tetszés.)

Hollo Lajos: Tisztelettel hajlik meg a magyar gazdatársadalom előtt, de nem hiszi, hogy érdekeiért hajlandó volna nagy, alkotmányos elveket megdönteni. Ha a gazdák szabadon szervezhetnek, ezt a jogot a munkásoktól sem szabad elvonni. A sajtószabadság szent elvét sérelem nem érheti, csak azokat kell ártalmatlanná tenni, akik azzal visszaélnék. Az utlevél kiadásának korlátozása jogtalanság. Megjegyzni különben, hogy nálunk a megélhetés feltételei dusan megvannak, aminek bizonyága hogy egy idegenből ideszakadt elem eltudja foglalni a téreket s megbír jól élni. Az bizonyos, hogy itt cserekereskedés folyik, melynek célja az, hogy a fajmagyar elem kiszoruljon az országból s helyét a beözönlő idegenek foglalják el. (Nagy helyeslés a függetlenségi párton. Taps a jobboldalon.) A sajtó dolgában megjegyzi, hogy az esküdtbírók hatáskörének megbénítása esetleg valamikor a saját halállos ítéletünk lehet. Ellenben gyors és energikus eljárással ki kell irtani a sajtó kinövéseit. A szociális bajokat a gazdasági önállósággal lehet megszüntetni. Zakariás János indítványát teszi a ma gáévé. (Helyeslés.)

Farkasházy Zsigmond: Egy minapi megjegyzését félremagyarázzák. Mikor nemrégiben a Házban a sajtó preventív cenzurájáról volt szó, csak tiz-tizenkét függetlenségi képviselő és a nemzetiségi képviselők foglaltak az ellen állást. A külföldi lapok akkor azt írták, hogy Magyarországon a sajtószabadságot a nemzetiségek védik.

B. Konyi Samu: Ezzel ne törődjék! Ez lényegtelen.

Farkasházy Zsigmond: Erre célozva, mondta ő, hogy a függetlenségi pártnak meg kell mutatni, hogy ő képviseli Magyarországon a liberális ideákat. Örömmel látja, hogy a preventív cenzura dolgában ma már az egész Ház az ő véleményén van. (Zaj.)

(Abécét nekik!)

Dessewffy Emil gróf: A kérvény intencióit leghelyesebben Buday Barna fejtette ki. (Derültség a függetlenségi párton.)

Héderváry Lehel: Ezt mindjárt gondoltam! Dessewffy Emil gróf: A tárgyalás alatt levő kérvény alkalmas a munkáskérdések megoldására. A vita túllépte a kérvény kereteit, de mégis jó volt arra, hogy felhívta a kor-

mány figyelmét a munkásbajokra. Részletesen foglalkozik a kérvénnyel s végül tiltakozik az ellen, mintha a magyar gazdavidág reakciós volna. Ajánlja Mérey indítványának elfogadását.

Samassa János: Indítványt nyújt be, hogy a kérvény pártolólág adassék ki a kormány-nak, amely tegyen intézkedést a velünk szövetséges nagy hatalmaknál, hogy a szocializmus és a sajtóvisszaélések ellen közös akciót indítsanak. (Zajos derültség.)

(Eljen a reakció!)

Bernáth István: Mezőfi békésen szervezi ugyan a munkásságot, de azért mégis hive a kollektívizmushoz és elérhetlen vágyakat kelt a nép szívében. Nem igaz, hogy a magyarság természete a kivándorlás magyarázata. A reakció jogosultsága mellett emel szót. Az akciót mindig nyomon követte a reakció. A gazdasági egyesületnek azt a törekvését, hogy az eladósodás örvényéből ki akarja ragadni a középosztályt, becsületes és hazafias iránynak mondja. Kéri, hogy a kérvényt pártolólág adják ki a kormánynak.

Az elnök öt percre felfüggeszti az ülést.

(Csak ötletesen!)

Szünet után

Emödy József: Nem készült a beszédre, tehát rapszódikusan és ötletesen fog beszélni. A béke érdekében hozzájárul Zakariás indítványához. (Helyeslés.)

Kovács Ernő: A gazdaközönség most először kopogtat a Ház ajtaján, be kell tehát bocsájtani. Azt fejtegeti, hogy az ipari és mezőgazdasági munkások érdekei ellentétesek.

(Az esküdtbírátság védelme.)

Günther Antal meggyőződése az, hogy az esküdtbírátságot legkevésbé a sajtóval kapcsolatban szabad és lehet mellőzni. Ha a sajtó visszaéléseit orvosoljuk, meg kell találni az orvoslás helyes módjait. En a sajtószabadságot esküdtbíráskodás nélkül elképzelni nem tudom, — mondotta a miniszter. A törvényhozás főadata az esküdtbírással kapcsolatban annyi, hogy az esküdtbírásgok fogyatékososságait elsimítsa. A kormány intenciója, hogy az esküdtbíráskodást a következő elvek szerint tökéletesítse: szükséges az eljárás gyorsítása, szükséges a büntetések szigorítása és szükséges az esküdtbíráskodás működésének hatásszerűsége és függetlenné tévése, de főképpen az, hogy a büntetés az igazi bűnösöket és ne a strómanokat érje. Főntartja elődjének azt az intencióját, hogy a sajtó ügyében való eljárásról március vagy április folyamán értekezni fog a sajtó hivatott képviselőivel és csak azután fogja javaslatát a Ház elé terjeszteni.

(A kivándorlás megszorítása.)

Ezután Andrássy Gyula gróf belügyminiszter nagyfontosságú nyilatkozatot tett. Először a gazdákat vette védelmébe, majd kijelentette, hogy Magyarországon nem is fogadható el az, hogy itt osztálypolitika uralkodik. Bennünket a Házban — mondotta Andrássy — nem vezethet más, mint a nagy nemzeti közérdek. Az összeség érdekeit kell fölkarolni és nem engedhető meg, hogy osztályok és érdekek harca legyen. A kivándorlást egyszerű tilalommal megakadályozni nem lehet. A kormány egyik főgondját kell hogy képezze a kivándorlás lehető akadályozása. Ez pedig gazdasági föllendülés útján történhetik. Közállapottainkat javítani kell. Az összes kivándorló társaságokat arra kell bírni, kötelezzék magukat, hogy utlevél nélkül nem szálltanak senkit és ügynököket sem tartanak az országban. Az ügynököket törvényileg el kell tiltani és a meghatalmazási rendszerrel is szakítani kell. Egy másik rendszabály, hogy megerősítsük a határrendőrséget. Szigorításról legföljebb a katonaköteles kivándorlókról lehet szó. Ha mindezeket életbe léptetjük, csökkenni fog a kivándorlás.

(A munkásszervezetek ellen.)

Andrássy ezután a munkásszervezetekről beszél. Izgalom van a munkások között, de ennek oka nem annyira a szakszervezet, mint a Fejérváry kormány rezsimje. Ez a kormány

szakított a munkásokkal. Részletesen látítólág járt el. Miután ez az izgalom oka, nem lehet politikája az, hogy a szakszervezeteket föloszlassa. Az alapszabályellenesen működő; bűnre, vétségre izgató, terrorizáló szervezeteket föltétlenül föl fogja oszlatni és ezért a legszigorubb ellenőrzésre utasította közegeit. De másrészt nem engedhető meg, hogy a hatóságok különböző ürügyek alatt föloszlássák a szervezeteket.

Az állam főadata a szegényeket, gyöngéket támogatni és csak a bérharc eredménytelensége jözaníthatja ki a népet túlzott követeléseiből. Egy tényre igazságra hívja föl a Ház figyelmét. Ha a nép széles rétegeit be akarjuk vonni az alkotmány sáncaiba és az általános választói jogot behozzuk s ugyanakkor erőszakos rendőri intézkedésekkel akarunk kormányozni, ez öngyilkos politika volna. (Élénk helyeslés és eljenzés.)

Elnök az ülést bereke-zti.

Egyenruhát a rendőröknek!

Beadvány a városhoz.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, február 26.

Az aradi rendőrség tisztviselői a múlt év tavaszán tudvalevőleg beadványt intéztek a városhoz, hogy az egyenruha viselését mondja ki s hogy a ruházat költségeit a város közönsége viselje. A közgyűlés a kérelmet azzal utasította el, hogy a város pénzügyi helyzete nem viselhet el újabb terheket. A rendőrtisztviselők most újabb beadványt intéztek a városhoz, amelyben kérésüket megismétlik. Együttal azonban kijelentik, hogy az egyenruhák költségeit maguk viselik.

A rendőrtisztviselők beaványa egyébként a következő:

Tekintetes törvényhatósági bizottság!

Alólírott rendőrtisztviselők aziránt folyamodunk a tek. törvényhatósághoz, hogy engedje meg, illetve kormányhatóságilag megerősített szabályrendeletben mondja ki, hogy Arad város rendőrtisztviselői szolgálatban egyenruhát tartoznak viselni. Ezen kérelmünk előterjesztésére az indított, hogy a rendőrtisztviselő, aki szolgálatban van, ne legyen kitéve a minduntalan előforduló inzultusoknak, sértegetéseknek, hogy a rendőrtisztviselő, aki a közönség érdekében teljesíti szolgálatát, a közbiztonság és közrend fenntartása, a megzavart jogrend helyreállításában ténykedik, intézkedéseiben polgári ruhában lévén, a mindenféle igazolás kelemetlenségeitől, gúnyos megjegyzésektől, sértegetésektől megóvassék.

A rendőrtisztviselők mindenütt és mindenkor első sorban is a közrend és a közbiztonság biztosítása érdekében szolgálnak. Egy polgári, de katonai fegyelem alatt álló egyenruhás és fegyveres szervezetnek a tisztjei, akik nem csupán a hivatali szobákban dolgoznak, hanem szolgálatot teljesítenek a hivatalos helyiségeken kívül is. Nevezetesen felügyeleti szolgálatot teljesítenek a színházban, cirkuszban, orfeumokban, bálakban, nép- és munkásgyűléseken, ünnepeleknél, körmeneteknél, tüzeseteknél, tüntetések, csoportosulásoknál, piacokon, országos vásárokon; ellenőrzik a nyilvános helyeket, korcsmákat, vendéglőket, kávéházakat, egyéb mulatóhelyeket, ellenőrzik a rendőrök szolgálatát. És mindezen szolgálatoknál folytonosan a közönséggel érintkeznek. Csoportosulásoknál, tüntetésekkel, egyéb mozgalmaknál a szendélyektől felizgatott tömeggel állunk szemben, minden intézkedésünk anyagi és erkölcsi felelősséggel jár, a legtöbb esetben személyi bátorságot, nyugodtságot, higgadtságot és erélyt igényel, nem egy esetben a tömeg közé kell mennünk, ami gyakran veszélyes is jár, de haboznunk, erélytelennek lennünk nem szabad, mert az sok esetben az intézkedés végrehajtását, az eredményt hiúsítja meg. S mindezen szolgálatunkat polgári ruhában tartozunk teljesíteni, ami intézkedéseinket, eljárásunkat bénít-

ja és az eljáró tisztviselőt veszélynek teszi ki. A viszonyok ma már nem olyanok, mint azelőtt voltak. Ma a külszolgálat mindennapos, míg azelőtt vajmi ritkán fordult elő. A népesebb, a forgalom más ma, mint azelőtt. Egyszóval a saját személyünk biztosítására kérjük az egyenruha viselését megengedni.

Az egyenruházat és felszerelési cikkeket a becsatolt és már kormányhatóságilag megerősített szabályrendelet után készített szabályrendeletben foglaltak szerint és a *saját költségünkön szerezzük be*, — kivéven a rendőrfelügyelőt, a kinek részére a tek. törvényhatóság még 1905-ben, a rendőrfelügyelői állás szervezésekor évi 240 korona ruhaátalányt szavazott meg. Egyenruha viselésére kötelezve lenne a 3 alkapitány, a fogalmazó, a 4 r.-hadnagy, a segédúsztek és a rendőrfelügyelő.

A rendőrtisztviselők újabb beadványával a március havi közgyűlés foglalkozik s előreláthatólag teljesíteni is fogja a kérelmet, amennyiben a város közönségét ezzel újabb terhek nem érik.

Ha az irónő ideges.

Makoldy Margit afférja.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, február 28.

Kinos incidens játszódott le múlt évi december 23-án a temesvári Jenő hercegtéren. Vasárnap volt és a szokáshoz híven sokan a térzene hangjai mellett sétáltak. A városházával szemben a járda mellett egy fiatalemberekből álló társaság beszélgetett. A közönség között ott sétálgatott Makoldy Miklós ítéltáblai irodatiszt, neje és Margit leánya, az Aradon is jólismert irónő, kinek tárcáival gyakran találkozik a közönség az aradi lapokban. Az említett uritársaság kedélyesen diskurálgatott. Tizenkét óra lehetett, mikor Makoldyné a társaság köréből felhangzó kacajt félreértve, magára vonatkoztatta és leánya ekkor heves mozdulattal hirtelen odafordult a társasághoz, amelyet következőleg aposztrofált:

— Uraim, viselkedjenek tisztességesen! Az ilyeneket kikérem magamnak! Önök törvényesiek? Önök piszkok, rongyok, szemetek!

Odajött ekkor a leány anyja is, aki izgatottságtól elfuló hangon biztatta leányát:

— Pofozd fel! Pofozd fel!

— Az ilyenekkel nem piszkítom be a kezemet — válaszolt ingerülten a leány, miközben kiköptek a társaság előtt.

A kellemetlen incidens látható feltűnést keltett és csakhamar a közönség nagyrésze tudomást szerzett róla. A fiatal emberek bünvádi feljelentést tettek a két hölgy ellen becsületsértés miatt és a büntető járásbíróhoz elé került az ügy. Czöndör Kálmán magántisztviselő, Fiala Kálmán dr. törvényszéki aljegyző, Ludwig Géza okl. mérnök, Maschek Brunó ügyvédjelölt, Mály Elemér és Romanov Rezső jogszigorú volt az említett társaság tagjai, akik a bünvádi feljelentés kapcsán kérték a két sértő hölgy megbüntetését.

Két ízben is tárgyalta az ügyet Schmidt József albiró, aki vádlottakat felmentette a terhükre rótt vétség és következményei alól. Fiala Kálmán dr. kivételével, magánvádlók mindannyian felebezést jelentettek be az ítélet ellen és így került ez ügy ma a kir. törvényszék felebbviteli tanácsa elé.

A kir. törvényszék ma, — amint Temesvárról jelentik — hosszas tanácskozás után megváltoztatta a járásbíró ítéletét és Makoldy Miklósnét, valamint Makoldy Margitot bünyösnek mondotta a becsületsértés vétségében és ezért egyenként ötrendbeli becsületsértésért *tíz-tíz korona, összesen száz korona pénzbüntetésre ítélte.*

Az iskolaszék új elnöke.

Varjassy iskolafejlesztési programja.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 28.

Aradváros iskolaszéke ma délután megtartott ülésén töltötte be az *Institutoris* Kálmán polgármester lemondása folytán megüresedett elnöki tisztséget. Az iskolaszék egybegyűlt tagjai egyhangú lelkesedéssel Varjassy Lajos polgármestert választotta meg elnöké.

Az ülés lefolyásáról az alábbi tudósítás számol be:

Az ülés elején Varjassy Lajos polgármester, akit a múlt hónapban választottak be az iskolaszékbe, letette a hivatali esküt. Ezután Mülek Lajos dr. alelnök a megüresedett elnöki tisztség betöltését rendelte el. Az iskolaszék tagjai közfelkiáltással, egyhangulag Varjassy polgármestert választották meg.

Majd Varjassy Lajos polgármester emelkedett szólásra. Régi tradícióhoz marad hű az iskolaszék, ugymond, amikor a polgármestert választotta meg elnökévé. E tradíció jogossága igazolt, mert a körülbelül 130 tanerő és sok iskola központi vezetést igényel. Örömmel fogadja a kitüntetést, mert meg van győződve arról, hogy az iskolaszék mindig teljesítette és teljesíteni fogja kötelességét. Hiszi, hogy a tervbe vett közoktatási reformokat sikerülni fog keresztül vinni, amennyiben maga az állam is segítséget nyújt ebben. Biztos tudomása van arról, hogy a kultuszminiszter a községi polgári iskolai tanerők fizetését állami hozzájárulással az állami polgári iskolai tanerők fizetésére emelte fel. A tantérnek modern berendezése is küszöbön van, amennyiben egy miniszteri megbízott tárgyalásokat folytat a városi tanácssal.

Végül kéri az iskolaszék tagjainak támogatását, hogy nehéz feladatát teljesíthesse. A maga részéről igéri, hogy minden igyekezetével azon fog fáradozni, hogy a város közoktatásügye felvirágozzék.

A polgármester beszéde nagy tetszést keltett s a jelenvoltak lelkesen megéljenezték Varjassyt.

Rossz a hitoktatás.

Németh püspök és Aradvárosa.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 28.

Érdekes átirat került tárgyalásra az iskolaszék mai ülésén. Németh János csanádi helyettes-püspök ugyanis megkereste Aradvárosát, hogy a községi iskolákban a róm. kat. hitoktatást emelje olyan nivóra, mint amilyen színvonalon az állami iskolákban áll.

A városi iskolákban tudvalevőleg a minorita-atyák tanítják a hittant s ezért a várostól évi 4800 korona tiszteletdíjat kapnak. Az elmúlt nyáron az iskolaszék egyik ülésén egyes iskolaigazgatók részéről panasz hangzott el, hogy a minorita hitoktatók nem tanítják úgy a hittant, amint azt kell. A panaszok jogosságát nem vonták kétségbe, a vizsás állapotot pedig azzal magyarázták, hogy a minorita-atyák ilyen csekély összegű tiszteletdíjért csakugyan nem adhatnak annyi órát, amennyi elő van írva s így kénytelenek az osztályokat összevonni.

Az iskolaszék ezeknek az állapotoknak megszüntetésére azt javasolta a közgyűlésnek, hogy négy hitoktató állást szervezzen. A törvényhatósági bizottság el is fogadta az iskolaszék javaslatát, a közoktatásügyi miniszter azonban nem engedélyezte a négy hitoktatói

állás szervezését. A hitoktatás körüli zavarok tehát nem szüntek meg.

Ezekről az állapotokról Németh János csanádi helyettes-püspök is értesült s most átiratot intézett a városhoz, amelyben arra kéri, hogy szervezzen a város négy rendszeres hitoktatói állást. A püspök egyúttal megfelelő anyagi támogatást is kilátásba helyezett. Az iskolafelügyelőség az átirat megérkezése után felkérte Kristofcsák Gyula ujaradi esperes-plébánost és Csák Cirják dr. minorita rendfőnököt, hogy lépjenek érintkezésbe a városi tanácssal a hitoktatói állások szervezése érdekében.

Az iskolaszék Millig József iskolafelügyelő indítványára elhatározta, hogy megkeresi a tanácsot, tegye meg a szükséges lépéseket a négy hitoktatói állás szervezése érdekében és terjesszen javaslatot a közgyűlés elé, hogy az eddigi 4800 korona tiszteletdíjat 6000 koronára emelje fel.

A Rakovszky — Méray párbaj.

Sebesülés nélkül.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, február 28.

Annak a nagy feltűnést keltő affárnak, amely a legutóbbi idők politikai botrányaival kapcsolatosan Rakovszky István, a képviselőház alelnöke és Méray-Horváth Károly, a volt aradi lapszerkesztő s a béke létrehozója között támadt, a mai nappal vége van. Méray-Horváth ugyanis provokálta Rakovszkyt, mert ez, mikor megtudta, hogy Méray a béke tervéért ellenértéket kapott a kormánytól, — így kiáltott fel:

— Ez a Méray valóságos him Schönbergerné.

Miután Rakovszky segédei nem akarták a pisztolypárbajt elfogadni (Méray híres cöllövő), a segédek kardpárbajban állapodtak meg. A párbaj ma délelőtt folyt le s ami a legnagyobb ritkaságok közé tartozik, egyik fél sem sebesült meg. Méray jelentéktelen karcolást kapott.

Az érdekes párviadal lefolyásáról fővárosi tudósítónk a következőket jelenti:

Rakovszky István, a képviselőház alelnöke a minap sértőleg nyilatkozott Méray-Horváth Károly hírlapíróról, aki az ügyet tudvalevőleg lovagias elégtételadás terére vitte.

A párbaj ma délelőtt 11 órakor folyt le a Klotild-palotában levő Rákosi-féle vívóteremben. Méray-Horváth Károly segédei Márk Lajos és Kernstock Károly festőművészek voltak és orvos Kovács Aladár dr. kir. tanácsos, a mentőegyesület igazgatója. Rakovszky segédei voltak: Hadik-Barkóczy Endre gróf és Rohonczy Lőrinc, orvosa pedig Bartha Gábor dr. egyet. tanár. A vezető segéd Hadik-Barkóczy Endre gróf volt.

A súlyos feltételek szerint a felek bandázsokkal ellátva, a harc képtelenségig viaskodtak. Méray-Horváth Károly már az első összecsapásnál a könyökén karcolást kapott. Ezután még háromszor csaptak össze, miközben Méray a mellén és jobb halántékán erősebb karcolást szenvedett, míg Rakovszky lapos vágást kapott.

Az orvosok ekkor be akarták szüntetni a párbajozást konstatálván a felek harc képtelenségét, de a viaskodók határozott akaratára tovább folytatták, azonban a további két összecsapás alkalmával egyikük sem szenvedett sérülést.

Most az orvosok megállapították a harc képtelenséget és berekesztették a párbajt.

A vívóterem előcsarnokában Rakovszkyra számos néppárti képviselő várakozott, akik a kilépőt zajosan megéljenezték.

Későbbi távirat még a következő részleteket jelenti a párbaj lefolyásáról:

A Rákosi-féle vivóterembe először Hadik-Barkóczy Endre gróf és Rohonczy Lőrinc, majd Rakovszky István érkeztek meg. Méray-Horváth és segédei később jöttek meg. Pontban 11 órakor föllállították a feleket és a békítési kísérlet eredménytelensége után megtörtént az első összecsapás. A párbajt Hadik-Barkóczy gróf vezette.

Méray-Horváth és Rakovszky a föltételek szerint teljes bandázsban állottak ki. Méray a balkezével vivott. Mindketten kitűnően vívtak, úgy hogy a mérkőzés gyönyörű látványt nyújtott. Rakovszky hevesen támadott, míg Méray-Horváth eleinte csak védekezett. Az első összecsapásnál Méray kis karcolást kapott a homlokára, mire a segédek be akarták szüntetni a viaskodást, de a felek ragaszkodtak a folytatásához. Erre ismét összecsaptak és így történt ez kétszer egymás után anélkül, hogy akár egyik, akár másik — eltekintve a lapos vágásoktól — megsebesült volna. Husz percig folyt a párviadal, mindkét részről egyenlő vehemenciával és a legszabályosabb formák között. Végre a hetedik összecsapásnál Rakovszky kardja elszakította Méray csipetdjének keretét, lecsuszott arcára és karját is végig karcolta.

Kovács Aladár dr. ekkor Bartha Gábor dr. tanár hozzájárulásával kimondta a harc képtelenséget és nem engedte meg, hogy a párbajt folytassák nem a sebesülés, hanem mindkét vivó teljes kimerülése miatt. A felek nem békültek ki.

Míg az orvosok Mérayval foglalkoztak, Rakovszky így szólt:

— Meg szeretném mosni kezeimet.

Mosakodás közben Rakovszky a vas mosdótálban megsebesítette balhalántékát.

A párbajról a következő jegyzőkönyvet vették föl:

Jegyzőkönyv

Fölvétetett a mai alulirt napon Rakovszky István és Méray Horváth Károly urak között fölmerült becsületbeli ügyben.

A segédek összejövén, fegyveres elégtételadásban egyeztek meg és azt a következőképen állapították meg:

Kardpárbaj szuras kizárásával, teljes bandázsos, az orvosok által megállapítandó harc képtelenségig. Hely: Rákosi Gyula vivóterme, Klotild-palota. Idő: 1907. február 28. délelőtt 11 óra. A kardok kiválasztásával Rohonczy Lőrinc és Márk Lajos urak bizattak meg. A párbajt vezető segéd Hadik-Barkóczy Endre gróf. Kelt Budapesten, 1907. február 27.

Hadik-Barkóczy Endre gróf, Rohonczy Lőrinc, mint Rakovszky István ur megbizottai. Márk Lajos, Kernstock Károly, mint Méray-Horváth Károly ur megbizottai.

Folytatólagos jegyzőkönyv.

Fölvétetett a párbaj színhelyén 1907 február 28-án.

A párbaj a fent megállapított feltételek szigorú betartása mellett ment végbe. A harc képtelenség Kovács Aladár dr. ur, Méray-Horváth ur orvosának indítványára Bartha Gábor dr. tanár ur hozzájárulásával mondatott ki.

Ezzel az ügy a lovagiasság szabályai szerint befejeztetett. A felek nem békültek ki.

Kmft. (Aláírások.)

A párbaj után Méray-Horváth a lakására hajtattott, Rakovszky pedig, akit a vivóterem előszobájában várakozó néppárti képviselők üdvözöltek, azonnal a képviselőházba hajtattott. Itt a folyosón nagy diadallal jelentette ki, hogy semmi baja sem történt és a köréje seregülő csoportoknak hangosan mesélte a párbaj lefolyását.

Az egyetemi nőhallgatók.

Kmety, a boszuálló.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, február 28.

A budapesti tudományegyetem tanácsa — mint fővárosi tudósítónk jelenti — Ajtai K. Sándor dr. rektor elnöklete alatt tegnap este ülést tartott, amelynek napirendjére ki volt tűzve Kmety Károly dr. jogkari dékánnak a nőhallgatókra vonatkozó indítványa. Az egyetemi tanácsot azonban a folyó ügyek tárgyalása annyira elfoglalta, hogy Kmety indítványának megvitatására nem térhettek rá és így annak tárgyalását a legközelebbi folytatólagos ülésre halasztották. Kmety tanár benyújtott javaslatára vonatkozólag egy hírlapíró előtt a következő nyilatkozatot tette:

— Az én konkrét javaslatom arra irányul, hogy az egyetemen a női hallgatók rohamos elszaporodásának idejében gátat vessünk, még pedig maguknak a nőknek az érdekében, mert rohamos szaporodásuk a magyar társadalomban maholnap új proletáriátust teremt. Ezt a jó szándékot reakciónak nevezni a legliberálisabb szempontból sem lehet. Az én javaslatom egészséges óvórendszabály kíván lenni a női hallgatóknak tultengése ellen. Meglepődve olvasom, hogy egyesek mennyire félremagarázzák intenciómat, akárcsak képviselőházi beszédemet, amelyben a „női szörnyeteg” kifejezés a legtávolabbról sem vonatkozott az egyetem női hallgatóira, hanem csakis az ultra modern nevelésű és túlzott feminista irányú hölgyekre.

Az egyetemi tanács külföldben Kmety indítványát, mielőtt végleg döntene a fontos kérdésben, tanulmányozás és előkészítés végett egy albizottságnak adja ki.

A döntő mérkőzés.

Wekerle és Beck tárgyalásai.

A radikális Kossuth Ferenc

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, február 28.

Kuruckodásból vagy a sikertelenség teljes tudatában mindössze egy havi időt szabott a magyar kormány a kiegyezési tárgyalásoknak az osztrák kormányval való lefolytatására és ez okból Wekerle Sándor ma már megkezdte Bécsben az osztrák kollégával a kiegyezési anyag egész komplexumáról a beható tárgyalásokat. Sem a miniszterelnök, sem az ugyancsak Bécsben időző Kossuth Ferenc és Darányi Ignác nem nyilatkoztak még az alapról sem, amelyen a tárgyalások megindultak és így egyelőre csak föltevéssekkel számolhatunk be. Az osztrák kormány első sorban az új kiegyezésnek lejáratí kérdését akarja megoldani és más, mint hosszú lejáratot tartalmazó megoldást nem fogad el. Ha ezt nem sikerül közös megegyezéssel megállapítani, akkor a korona döntését fogja kikérni. A magyar kormány viszont Kossuth Ferencnek Bécsben szigorú radikális-nak elnevezett álláspontjához ragaszkodik, mely szerint az osztrákoknak el kell állaniok a hosszú lejárat követelésétől és el kell fogadniok a szövetség helyett a szerződéses formát.

Ma még csak külön-külön tanácskoztak a kormányelnökök és megfelelő szak-

miniszterek, de holnap megkezdődnek a plenáris tárgyalások, amelyeken részt vesznek a kereskedelmi, földmívelési és pénzügyi miniszteriumok politikai államtitkárai is.

A kiegyezési tárgyalásokról az alábbi távirati tudósítást adjuk:

Bécs, február 28. A magyar miniszterek és államtitkárok még tegnap este tanácsot tartottak, melyben Zichy Aladár gróf, a király személye körüli miniszter is részt vett. A tanácskozás késő éjjelig tartott és eredményéről az este semmit sem lehetett megtudni. Reggel mégis annyit lehetett kitudni, hogy a tanácskozás során közölték az a latere miniszterrel a budapesti minisztertanács eredményeit és viszont tőle tudták meg, hogy Beck báró osztrák miniszterelnök elsősorban Wekerle miniszterelnökkel óhajtana tárgyalni és csak azután tárgyalnának a tárcaminiszterek és utóbb esetleg a koronatanács a király elnöklete alatt. A magyar kabinet tagjainak ez ellen a sorrend ellen nem volt kifogásuk. Ettől a lényegtelen külsőségtől eltekintve, a kabinet tagjai, hír szerint, abban is megegyeztek, hogy arra az esetre, ha az osztrákok elállanak a hosszú lejáratú kiegyezés követelésétől és elfogadják a szerződéses formát, viszont belemennek magyar részről abba, hogy a kiegyezés egész anyaga vétessék revízió alá és egyszersmind dülőre vitessenek mindazok a közös kérdések, melyek a gazdasági kiegyezéssel közelebb vagy távolabb összefüggnek. Az osztrák minisztertanácsból, mely még tartott, mikor a magyar miniszterek Bécsbe érkeztek, csak annyi szivárgott ki, hogy a kabinet nem szándékozik semmiféle részlet- vagy formakérdés megvitatásába belemenni, míg a lejáratí időtartam kérdése el nem dől és hogy eboen a kérdésben, ha a magyar kormány nem fogadja el az osztrák álláspontot, a korona döntését fogják provokálni, mielőtt további tárgyalásokba bocsátkoznának. A helyzet tehát az, hogy mihamarabb koronatanács várható s csak ennek határozata, illetőleg a korona döntése fogja megadni a tárgyalások további jellegét.

Bécs, február 28. Wekerle Sándor miniszterelnök ma reggel a Budapestről érkezett jelentések meghallgatása után az itt időző miniszter-társai látogatását fogadta. A miniszterelnök lakosztályában megjelentek reggel 9 órakor Kossuth, Darányi és Zichy miniszterek, továbbá Popovics, Szerényi, Mezőssy államtitkárok és Ottlik miniszteri tanácsos. Tanácskozásuk délelőtt fél tizenegyig tartott. Tizenegy órakor Wekerle fölkereste báró Beck osztrák miniszterelnököt, akivel a kiegyezés érdemleges tárgyalását megkezdte.

Bécs, február 28. Hír szerint a magyar kormány abban az esetben, ha az osztrák lemond a hosszú lejáratú kiegyezési követeléséről és a szerződéses formát elfogadja, hajlandó a kiegyezés egész anyagát egyidejűleg tárgyalni és ugyanakkor a gazdasági kiegyezéssel összefüggő összes kérdéseket dülőre juttatni. Az osztrák kormány azonban hír szerint mindennek előtt a lejáratí idő kérdését óhajtja eldönteni és abban az esetben, ha a magyar kormány álláspontját el nem fogadja, a korona döntését akarja provokálni.

Bécs, február 28. Az esti lapok általában igen tartózkodóan írják a kiegyezési kérdéstről és olybá tekintik az egész dolgot, — és ezt hangsúlyozzák — hogy a kérdés tisztán a magyar kormány álláspontján fog megfordulni és tekintetben különösen utalnak Kossuth Ferenc álláspontjára, akiről már a budapesti lap-szemelvények utján az a hír van elterjedve,

hogy szigorú radikális álláspontot fog képviselni a tárgyalások folyamán.

Bécs, február 28. *Wekerle* Sándor miniszterelnök délelőtt 11 órakor hajtatott az osztrák miniszterelnökség palotájába, ahol a két miniszterelnök tárgyalása harmadfél órahosszat tartott. *Wekerle* a tanácskozás után visszatért a magyar palotába, ahol *Kossuth* Ferencet és *Darányi* Ignácot informálta az osztrák miniszterelnökkel folytatott tárgyalás eredményéről. *Wekerle* a sajtó számára nem tett nyilatkozatot és egyelőre még nem tudni, hogy milyen alapon indultak meg a tárgyalások. A Sacher-szállóban elköltött ebéd után a magyar miniszterek visszahajtottak a magyar palotába.

Délután 4 órakor ismét találkozott *Wekerle* *Beck* báróval és később *Koritowski* osztrák pénzügyminiszterrel, akivel a saját részortjába tartozó dolgokról tárgyalt.

Az osztrák miniszterelnök holnap délre ebédre hívta a magyar kormány tagjait.

Bécs, február 28. A délután folyamán a magyar miniszterek érintkezésbe léptek osztrák kollégáikkal. *Wekerle* Sándor ismételt tárgyalta *Beck* báróval és *Koritowski* pénzügyminiszterrel, *Kossuth* Ferenc *Forscht* kereskedelmi és *Darányi* Ignác *Auersperg* gróf földművelésügyi miniszterrel. Később *Kossuth* és *Darányi* együtt meglátogatták *Aehrenthal* báró közös külügyminisztert.

Holnap délelőtt az összes érdekelt miniszterek az osztrák miniszterelnökségen közös értekezletet tartanak. Magyar részről bevonják a tanácskozásba *Popovics* Sándor, *Szerényi* József és *Mezőssy* Béla államtitkárokat.

HIREK.

Komédia.

Arad, február 28.

A komédia az, ha egyetlen tanítónői állásra negyvennégy pályázó akad s ha negyvennégy kifizetésű munkása a kultúrának versengve tódul a kínálkozó kenyérdarab felé. Ez komédia. Olyan szomorú, hogy csak kacagni lehet rajta.

Komédia az is, hogy pályázatot hirdetnek. Komédia, mert hiábavaló reménységet ébreszt egy csomó emberben. Költséget is okoz. A protekcióért való szaladgálás, a kérvények és mellékleteinek bélyege pénzbe kerül. Pedig a pályázat csak formalitás és már a szavazás előtt körülbelül biztos, hogy kié lesz az állás. Ez is komédia.

A legnagyobb komédia azonban mégis csak az, hogy amikor ilyen szimptomák nem egyszer, de számtalanszor fordulnak elő a mi közjogi kérdéseken lovagló országunkban, ugyanakkor fontos és hangzatos kijelentések röpülnek világgá a parlamentből. Hogy a sajtó izgatja a munkásokat, hogy a sajtót meg kell rendszabályozni, hogy a kivándorlást meg kell szorítani, hogy a munkást esetleg kényszeríteni kell a munkára. Ez a legnagyobb komédia.

Ebben az országban nincs kenyér. A kultúra szolgálatába szegődött emberek, a diplomások, a lateinerek között tömérdek a kenyértelen. Pedig kultúra csak gyengén akad. Kultúra nincs. Ipar sincs. Csak közjog, közjog, közjog. Semmi más. És amikor véletlenül valami komoly, szociális kérdéssről esik szó: a tájékozatlanság valószínűsége dárídót ül a nép képviselői között. Hanem, ha arról van szó, hogy meg, vagy félremagyarázni kell a közjog tételeit, akkor szakszerűen beszél az egész Ház.

Ma negyvenhárom proletárnő vesztette el a reménységét. De mi lesz itt, Uram,

istenem, ha egyszer a proletárok milliói is elvesztik a reményüket?

... A Cunard Line szaporítani fogja a hajóit. És a képviselőházban tovább is vitatni fogják, hogy vajjon mitől lesz boldog a haza: a perszonális uniótól e. vagy a realuniótól?

— **Személyi hír.** *Visontai* Soma dr. országgyűlési képviselő és jeles büntetőjogász ma este Aradra érkezett, hogy *Visontay* Kálmán fölfüggesztett aradi rajztanárnak holnapi bűnügyi tárgyaláson *Tabakovics* György dr. ügyvéddel együtt képviselje *Visontay*-t.

— **A függetlenségi párt egy reakciós javaslat ellen.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: A képviselőház mai ülésének végén a függetlenségi párt vezető férfiai az elnöki szobában értekezletre gyűltek össze, amelyen *Justh* Gyula hangsúlyozta, hogy a napirenden levő *Omge* kérvénynek ügyében csakis egyhangú határozatot hozhat a párt, még pedig úgy, hogy nem *Mérey* Lajos reakciós javaslatát, hanem *Zakariás* János liberális javaslatát fogadják el. Az értekezleten résztvevők hozzájárultak *Justh* indítványához és így bizonyos, hogy a függetlenségi párt nagy része holnap *Zakariás* indítványa mellett fog szavazni.

— **A román érseki szentszék és Apponyi törvényjavaslatai.** *Apponyi* Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter törvényjavaslataival szemben, a melyeket a felekezeti tanítók fizetésrendezése ügyében benyújtott, a román egyházi körök is megkezdték az akciót. *Metianu* János nagyszebeni görög keleti román érsek metropolita péntekre, március 1 ére ülésre hívta össze az érseki konzisztoriumot, hogy az *Apponyi* törvényjavaslataival szemben állást foglaljon. Az érseki konzisztorium ülésén részt vesz *Papp* I. János aradi görög keleti román püspök is, aki tegnap *Csorogár* Román protoszincellus, az aradi román papnevelő igazgatójának társaságában utazott Nagyszebenbe.

— **Munkástakások Aradon.** A földművelési miniszter — mint megirtuk — leiratot intézett Aradvárosához és megkereste, hogy a mezőgazdasági cselédek lakása ügyében alkosson szabályrendeletet. A tanács *Lócs* Rezső gazdasági tanácsnok elnöklete alatt egy *ad hoc* bizottságot küldött ki, amely ma délután három órakor tartott ülést. A bizottságban az az egyhangú vélemény alakult ki, hogy szabályrendelet készítése még időelőtti volna, mert a földművelési miniszter törvényjavaslata a kérdést törvényileg szabályozza. Először megvárják, amíg a képviselőház elfogadja a törvényjavaslatot s csak akkor válik aktuálissá a szabályrendelet megalkotása.

Az ülésen *Lócs* Rezső tanácsnok elnöklete mellett jelen voltak: *Sarlot* Domokos főkapitány, *Posgay* Lajos dr. főorvos, *Virágh* Lajos főmérnök és *Gutzjahr* Mihály törvényhatósági bizottsági tag.

— **Angolország kulturharc előtt.** Londonból táviratozzák: Az alsóház 198 szavazattal 90 szavazat ellenében elfogadott egy határozati javaslatot az angol egyháznak az államtól való különválasztása tárgyában, amely a papi javadalmak megvonását ajánlja. Birrel irlandi államtitkár ismételtelen kedvezően nyilatkozott a határozati javaslat felől, kijelentette azonban, hogy a kormány a javaslat határozatra emelkedése esetén sem vállalhat garanciát annak keresztülvitele iránt, mert a nélkül is túl van halmozva munkával.

— **Kisasszony segédjegyző.** A nőemancipáció már a közigazgatás terén is próbálkozik. Ugyanis Árvamegyében az új körjegyzőségi szervezés alkalmából a segédjegyzői állások száma megszorozódott. Most egy ilyen újonnan szer-

vezett segédjegyzői állásra egy kisasszony is pályázik.

— **A дума megnyitása.** Pétervár-ról táviratozzák: Eddig 485 дума-képviselőt választottak, akik közül 348 ellenzéki. A дума megnyitása csütörtökön lesz, minden ünneppélyes szertartás nélkül.

— **A Köcsey-egyesület irodalmi szakosztálya** vasárnap délután négy órakor a Központiszálló külön termében ülést tart, melynek tárgysorozata: 1. A pályázatok ügye. 2. Az elnöki és tagválasztó ülés előkészítése.

— **A képviselőválasztók névjegyzékének összeállítása.** Aradváros központi választmánya március hó elején ül össze, hogy a minden évben szokásos munkálatokat megkezdi a képviselőválasztók névjegyzékének összeállítása ügyében. A belügyminiszternek erre vonatkozó rendelete még nem érkezett le a városhoz. *Varjassy* Lajos polgármester a napokban kereste meg az adóügyi osztályt az előmunkálatok megtételére. A névjegyzéket április hó 15-ig kell elkészíteni.

— **Száznegyven váltóhamisítás.** A váltóhamisítások elég gyakori krónikájában páratlanul áll az a bűnhalmaz, a mit *Berger* József, egy kabai kereskedő követett el. Három év alatt, mióta bűnös manipulációit folytatja, egész légióját hamisította a váltóknak. A mellett, hogy idegen emberek nevét írta a váltókra, sokra rug az olyan is, mikor egy váltót többször leszámoltatott, vagy a váltó összegét egy két nullával megoldotta. Csak így érthető meg, hogy *Berger* ellen a tegnapi napig száz feljelentést adtak be a debreceni ügyészségen. de előrelátható, hogy a napról-napra még mindig halmazódó feljelentések 30 40-re fel fognak szaporodni ezeken kívül is. *Bergert* vizsgálati fogságba helyezték.

— **Caruso buja.** Londonból táviratozzák: Ugy látszik, hogy *Caruso*, a new-yorki állatkertben törtétek miatt elvesztette vonzó erejét és *Konried* igazgató nem is szerződteti őt a közeli évadra. Helyette *Bonci* fog vendégszerpelni, aki *Carusonak* halálos ellensége.

— **A minoriták gyásza.** A minoritáknak gyászuk van. A szegedi minoriták egykori házfőnöke, az öreg *Orbán* Jácint, aki évek óta nyugalomban volt, ezelőtt pedig hosszú éveken keresztül vezette a felsővárosi rendházat, ma reggel 6 órakor hosszú szenvedés után meghalt. Az öreg pap halála városszerte általános részvétet keltett, mert mindenki szeretetreméltó, jólelkű, derék embernek ismerte. Holttestét a felsővárosi templom hajójában ravatalozták föl. Holnap délután lesz a temetése.

— **Tömeges kinevezések.** A hivatalos lap mai száma közli azon járásbírói és törvényszéki aljegyzők nevét, akiket az igazságügyminiszter jegyzökké nevezett ki. A kinevezettek között többen vannak az Aradon is ismertek közül. Ezek a következők: *Lukáchy* Miklós aradi törvényszéki, *Somkúti* Sándor bajai, *Papp* Kornél dr. máriaradnai, *Szévolts* János világosi járásbírói és *Tóth* Béla kolozsvári törvényszéki aljegyzők. Ugyancsak a mai hivatalos lap közli, hogy az igazságügyminiszter *Rozgonyi* Alajos ujaradi járásbírói telekkönyvvezetőt a IX. fizetési osztályba helyezte, *Obrudovszky* Mihály lippai és *Schütz* Péter aradi segédtelekkönyvvezetőket pedig jelenlegi állomáshelyükön telekkönyvvezetőkké nevezte ki.

— **Meggyilkolt földbirtokos.** *Kecskemétről* táviratozzák: Ma délelőtt *Fazekas* Sándor földbirtokost *Percso* János nevű cselédje vasvillával fejbe szurta. A földbirtokos rögtön meghalt. A gyilkost letartóztatták.

— **Böhm Pál** — nagyváradi illetőségű. Nagyváradról írják: A tegnapi tanácsülésen szóba

fordulnia, mert még nem halt meg. Mert az aradi Madame Thébe sokkal pontosabban jósol, mint ő.

Sarkad külvárosban, az Uj-utca 8-ik számú házában lakik a kiváló nő. Arcának rózsáit már kissé lehervasztotta az idő, mert őnagysága már tul van a legszebb férfikorán. A kis ház előtt gyakran állanak meg gummitalpu fiakerek, szomorú konfliktusok és pompás magánfogatok is. Az Uj-utca idegenforgalmának központja a 8-as számú ház, ahol a *Cigány Treszka* név alatt ismeretes jósnő teljes erővel jósol úgy boldognak, mint boldogtalannak, kér, nem és váláskülömbőség nélkül.

Az ember nem is igen hinné, hogy a derék hölgynek milyen előkelő klientélája van. Az aradi társadalom nem egy előkelő hölgye fordul meg nála, hogy tanácsot kérjen egy és más ügyben. A klientéla különben is nagyrészt nőkből telik ki és a jósnőtől leginkább diskrét szívügyekben kérnek tanácsot. A tanács árát a kérdezősködő társadalmi állásához képest szabja meg Treszka asszony. Az árak nem is túl magasak: egy tanács szerelmi bájitással súlyosbitva mindössze öt-tíz koronába kerül. A szerelmi bájital céljaira közönséges spiritusz szolgál, természetesen alaposan tulhigitva. És aki azt hiszi, hogy felsőbb leányiskolát végzett ur-asszonyok nem vásárolnak ebből a nagyhatású folyadékból, az téved. Sőt épen az az érdekes, hogy az intelligencia köréből majdnem annyian ülnek fel Treszka asszonynak, mint ahány szerelmes cselédány.

Tudósítók, aki már hosszabb ideje a távolból figyeli meg az aradi Madame Thébe működését, végre is csupa tudásvágyból elhatározta, hogy megjósoltatja magának mindazt, amire kíváncsi. A merész vállalkozás sikerrel is járt s tudósítók az alábbiakban számol be tapasztalatairól:

Treszka asszony selyembluzt visel, még pedig igen vidám-piros selyembluzt. Igen barátságosan fogadott, mikor elmondottam neki, hogy kereskedelmi utazó vagyok és hallván a hírét, eljöttem egy- és más tanácsot kérni. Megfogta a kezemet és megvizsgálva azt, a következőket konstatálta:

— Ugy látom, fehéreműben utazik.

— Rendszerint. Hanem nagyon szeretném tudni, hogy mit csinál odahaza, Pesten a feleségem.

— Bizony egy kicsit betegeskedik. Muló fejfájása van.

— Szeret az az asszony? — kérdeztem.

— Mutassa a tenyerét. Ez a vonás itt keresztbe azt jelenti, hogy szereti. De a közepén, itt ni, ez a másik, ez azt jelenti, hogy óvakodják a barnáktól.

— Óvakodni fogok! — feleltem készségesen. De nem volna jobb, ha inkább a feleségemre vigyáznék?

— Az nagyon nehéz lenne. Hanem nekem van egy szerem, ami minden veszélyt elhárít. Osszevissza öt koronába kerül.

Egyszerre hideg lettem, mint egy februári nap. Azt elvégre senki sem kívánhatja tőlem, hogy soha sem létezett feleségem kedvéért öt koronát dobjak ki. Ridegen feleltem:

— Iskább mégis csak a barnáktól fogok óvakodni!

Ezzel egy koronát nyomtam a kitűnő delnő markáos és egy tapasztalattal gazdagabban, de egy koronával szegényebben távoztam. A tapasztalat az, hogy az ember még akkor se bizak a feleségében, ha még meg se nősült.

Mikor az Uj-utca végére érkeztem, egy fiaker hajtott el mellettem. Hátranéztem. A fiaker a 8-as szám előtt állott meg...

A színügyi-bizottság ellen.

Nem lesz létszámemelés.

A lekritizált bizottság.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 28.

A város e havi közgyűlésén a törvényhatósági bizottság tudvalevőleg kimondta, hogy a színügyi bizottság tagjainak számát tizenkettől tizenhatra emeli s a választást a jövő havi közgyűlésen ejti meg. A közgyűlés határozata ellen *Révész Adolf* állást foglalt és kifejtette, hogy a színügyi bizottság létszámának emelésére egyáltalában nincsen szükség. Az elnöklő főispán azonban azzal az indoklással, hogy a határozatot már kihirdette, a vitát bezárta.

Ma délelőtt a közgyűlés eme határozata ellen felelkezés érkezett *Varjassy Lajos* polgármesterhez. A felelkező *Kovács Ferenc* aradi lakos, aki alaki és tárgyi szempontból kéri a határozat megsemmisítését.

A felelkezés szó szerinti szövege az alábbi:

Nagyméltóságú miniszter Ur!

Kegyelmes Uram!

Tisztelettel alulírott aradi lakos és adófizető polgár Arau sz. kir. város törvényhatósági bizottságának e hó 13-ikán tartott rendes havi közgyűlésén hozott határozatát, melyben kimondta, hogy a színügyi bizottság tagjainak számát az eddigi 12-ről 16-ra emelje fel, ezennel megfelelkezem és teljes tisztelettel kérem Nagyméltóságodat, hogy azt megsemmisíteni méltóztassék.

Nem hagyható jóvá a bizottság ezen határozata először alaki szempontból azért, mert a közgyűlésnek a bizottsági tagok számának felemelésére irányuló tárgyalási szándéka nem volt napirendre tűzve. *Varjassy Lajos* polgármester minden előzetes bejelentés nélkül indítványozta, hogy a törvényhatósági bizottság a színügyi bizottság tagjainak számát emelje fel s a törvényhatósági bizottság ahelyett, hogy ezen indítványt a következő havi gyűlés tárgysorozatára tárgyalás végett kitűzte volna, azt rögtön határozattá emelte s az elnöklő főispán kimondta a határozatot, mielőtt a törvényhatósági bizottság tagjai ahhoz hozzászóltak, annak el- vagy el nem fogadásáról nyilatkoztak, illetőleg nyilatkozhattak volna. A határozat tehát alaki hibák folytán feltétlenül megsemmisítendő.

Megsemmisítendő azonban e határozat másodsor tárgyi szempontból is azért, mert céltalan, felesleges, hiábavaló. Aradváros színügyi fölött eddig 12 tagu színügyi bizottság örködött és gyámkodott. Hogy ez a gyámkodás mennyit használt Aradváros színügyeinek, mennyire vitte azt előre, arról bizonyára bő ismeretei vannak Nagyméltóságodnak, akinek tárcájához a színügyek tartoznak. Nem tett az aradi színügyi bizottság Arad színügyi érdekében annyit se, mint egy karzatlátogató, mert míg ez naponta tíz-husz krajcárral megváltja belépőjegyét a színházba, addig a színügyi bizottság tagjai ingyen járván színházba, még azt az áldozatot sem hozzák meg a színművészetnek, amennyit napi tíz krajcárral értékre lehetne felváltani. Aradváros színügyeinek igazán mindegy, vajjon 12, vagy 16 tagu bizottság nem törődik-e vele. Nem engedhető meg azonban az, hogy e bizottsági helyek a velük járó ingyen páholyhelyek és egyéb jók következtében túltengő abundanciában usszanak, míg a többi bizottság sokszor tárgyalni sem tud az érdeklődés teljes hiánya folytán.

Kérem ezek alapján Nagyméltóságodat, méltóztassék ezen közgyűlési határozatot, mint teljesen céltalan és felesleges intézkedést s mint amely tisztán néhány akarnok kedvéért hozott, megsemmisíteni.

Kovács Ferenc aradi lakos.

A felelkező *Varjassy* polgármester a legközelebbi napokban felterjeszti a belügyminiszterhez.

Kétegyháza forrong.

Az adóbehajtás miatt.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése —

Arad, február 28.

Megemlékeztünk már róla, hogy hátralékos adók behajtása miatt a kétegyházi polgárok fenyegető viselkedést kezdenek tanusítani. Ez a jelenség nem volt átmeneti jellegű, mert — amint kétegyházi tudósítók írja, — a polgárság hangulata még forrongóbb most, mint volt az első napokban.

A királyi adóhivatal részéről kiküldött számvevő és állami végrehajtó személyi biztonságukat — az izgatott kedélyek miatt — állandóan veszélyeztetnek érzik. Meg is keresték a pénzügyigazgatóságot, hogy a kétegyházi csendőrök létszámának szaporítását kérelmezze a gyulai járás főszolgabirójától. *Lukács Endre* főszolgabíró hétfőn vette kézhez a pénzügyigazgatóságnak e tárgyra vonatkozó megkeresését s nyomban intézkedett, hogy a kétegyházi csendőrség hét fővel megerősítést nyerjen.

Kétegyháza községben szociálista bujtogatók járnak. Azzal tüzelik a népet, hogy a zaklatás azért van, mert *Kossuth* Ferencből, aki pártjával együtt rablincseket rakna a paraszt kezére, miniszter lett. Az izgatók éjszakák idején keresik föl a kétegyházi szegény népet. Napal nem mernek mutatkozni, mert tudják, hogy a csendőrség is tudomást szerzett már működésükről.

Tegnap egy józanabb gazdaember csittitani igyekezett egy hevesen vitakozó s az adók behajtása ellen tiltakozó csoportot. A hangulatjellemezésül közöljük, hogy e békés emberre a következő pillanatban már tíz-husz ököl sújtott s ha nem érkezik hamarosan segítség, meg is lincelték volna a csittitót.

Veszedelem fenyegeti a község előljárásgát is. A nép hangulata különben az előljárásg ellen irányul elsősorban. Ezt hioáztatják, mert megengedi, hogy a „kormány kiküldött emberei igaztalan adóhátralékokat hajtsanak be.”

Szerencse, hogy a józanabb elem egyik-másikának még van annyi befolyása a tömegre, hogy a nyílt zendülés kitörését eddig megtudta akadályozni. Ma azonban oly fenyegető a hangulat, hogy minden békítés sikertelennek mutatkozik s azok, akik ismerik a népet, táviratilag kérték a Budapesten tartózkodó kétegyházi megyegyűlési képviselőt: *Simonka Györgyöt*, hogy az elvadított kedélyek lecsillapítására utazzon községükbe.

A kétegyházi utcákon egyébként erős csendőrszolgálat sétálnak s megakadályoznak minden csoportosulást. A hátralékos adók összeírásával már e héten elkészülnek a pénzügyigazgatóság kiküldöttéi s azután megkezdődik a behajtás. Hivatalos körökben ezt tekintik kritikus időpontnak s ekkorra még erősebb csendőrfedezetet rendelnek a kétegyházi nép közé.

Egy állás: 44 pályázó.

Érdekes tanítónőválasztás.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, február 28.

Az iskolaszék mai ülésén egy megüresedett tanítónői állást töltöttek be. A pályázat eredménye elszomorító eredményt mutatott. Összesen *negyvennégy* tanítónő pályázott az állásra s a pályázók legnagyobb része évek óta nincsen állásban. A diplomás proletár leányok tülekedve rohantak a száraz kenyeret biztosító kis állás után, amelyet egy *aradi* tanítónővel töltöttek be, aki nyolc évig állott a város szolgálatában mint kisegítő tanítónő. A bizottság a választással egy tanítónőnek hosszú éveken át szőtt reményeit váltotta valóra.

A választásról tudósítók az alábbiakban számol be:

Mülek Lajos dr. alelnök bejelentette, hogy a Kosztolányi Margit lemondásával megüresedett Erzsébet külvárosi iskolai tanítónői állás választás utján való betöltése következik.

Müller Károly erre azt indítványozta, hogy válasszák meg Terényi Izát, aki nyolc évig mint kisegítő tanítónő kifogástalanul működött.

Mülek Lajos dr.: A törvényes formákat be kell tartani. A közigazgatási bizottság ki küldött tagjának el kell rendelni a titkos szavazást.

Salacz Gyula: Ez mindig így volt. A törvény előírja!

Robitzek Ágoston dr., a közigazgatási bizottság kiküldött tagja ezután elfoglalta az elnöki széket. Majd **Bonts Aurél** iskolaszéki jegyző felolvasta a pályázók neveit. A 44 pályázó közül 12 aradi, 32 pedig vidéki.

Magyari Ferenc: A szolgálati időt is olvassa fel.

Mülek Lajos dr.: Ugyis tudod már, hogy kire szavazol. (Derűtség.)

Müller Károly: Megújítom előbbi indítványomat.

Millig József: A szavazást el kell rendelni, mert a pályázók minősítését felolvasták.

Müller Károly: Szavazásnak csak akkor van helye, ha ellenindítvány tétetett. Minthogy pedig csak egy indítvány van, a szavazást mellőzni lehet.

Robitzek Ágoston dr.: A törvény előírja a titkos szavazást, ennél fogva elrendelem azt.

A titkos szavazás eredménye ez volt: beadott összesen 38 szavazat, ebből kapott

Terényi Iza	20,
Millig Giza	10,
Brunhuber Olga	2,
Hantó Irén	1

szavazatot. Az iskolaszék tehát Terényi Izát választotta meg az erzsébetvárosi iskola tanítónőjévé.

Az ülésen **Mülek Lajos dr.** elnöklete alatt jelen voltak: Almásy T. Pál, Bing Vilmos, Domonkos Lajos, Frint Lajos, Fülöp Endre, Glück Károly, Issekutz László dr., Kossuth Pál, Kotsis Lajos, Kovács Vince, Kőműves József, Kristyórá János, Magyari Ferenc, Maresch Gyula, Marinkovics Péter, Maurer Mihály, Millig József, Müller Károly, Müller Gyula, Nagy János, ifj. Nachtebel Odón, Neuman Adolf, Nesnera Aladár, Péterffy Antal, Posgay Lajos dr., Reicher Károly, Robitzek Ágoston dr., Simon Karola, Somló Ármán dr., Salacz Gyula, Sebesy Ferenc, Sófálvi György, Steigerwald Alajos, Szántó Lajos, Szilágyi György, Tedeschi Viktor, Varjassy Lajos polgármester, Vizer Lajos, Wadowszky Gusztáv és Bonts Aurél jegyző.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Péntek: A miniszter előszobájában, Országgyűlési szállás, vigjáték Ujházi Ede vendégfőléptével. (Béret A.)

Szombat: Budapesten, vigjáték Ujházi Ede vendégfőléptével. (Béret B.)

Vasárnap: Délután: Tolvaj, színmű. Este: A vén bakkancsos és fia a huszár, népszínmű. Ujházi Ede vendégfőléptével. (B. béreletszűnet.)

Hétfő: A velencei kalmár, színmű. Ujházi Ede vendégfőléptével. (Béret C.)

Corfesco Miklós bucsufellépte.

Ma este bucsuzott az aradi közönségtől **Corfesco Miklós**, a bukaresti opera baritonistája, aki két estén át vendégszerepelt az aradi színházban. Ma a vendégszereplés teljes sikerrel hozott a művészek és a legjobb emlékeket hagyja maga után a közönségnél. A *Parasztbecsület* Alfiojában és a *Bajazzo Tenió* szerepében bizonyította be ismét, hogy elsőrangú művész, aki előkelő eszközökkel tud sikert aratni. A *Parasztbecsületben* nem volt lényegesebb szerepe, így sikere is jóval kisebb volt, mint az ezután következő *Bajazzo*ban. A prologus bravúros eléneklésével valóságos tapsorkánt vívott ki és a szünni nem akaró óvációkra meg kellett ismételnie. Tiszteletői babérkoszorúval lepték meg a kiváló vendéget. Az előadás egyébként incidens is történt. **Ferrari** a *Parasztbecsületben* berekedt és később csak markirozva énekelt. Hibáztatnunk kell az igazgatóság különös eljárását, hogy művészetet igénylő szerepeket segédszínésznőkkel énekeltes és játszatsat el, kitéve ezáltal az engedelmeskedni tartozó színésznőt a legkinosabb lámpaláznak, a közönséget pedig megbotránkozásnak. A színlapon a *Parasztbecsületben* **Turridu** anyjának **Benkőné** van jelezve, az előadásban pedig **B. Baracsi Eszti**t állították ki, kitéve a rokonszenves színésznőt a legkellemetlenebb kritikáknak. **H. G.**

* **Ujházi Ede vendégjátékai.** A mester a ma esti gyorsvonattal érkezett Aradra és holnap megkezdni négy estére terjedő vendégjátékait. Holnap este két színdarabban lép fel. A miniszter előszobájában című egyfelvonásosban egyik leghíresebb szerepét: **Knabe Farkas** Jeremiást játssza el. Az országgyűlési szállásban, **Vahot Imre** vigjátékában pedig egy pozsonyi háziurat ábrázol, amely szintén halhatatlan alakításai közé tartozik. **Szombaton** Budapesten bohózat, **vasárnap:** A vén bakkancsos és fia a huszár, **hétfőn** pedig a **Velencei kalmár** kerül színre Ujháziival.

* **Déryné ifiasszony.** Mindig ünnepe van a magyar színpadnak, amikor **Herczeg Ferenc** szelleme szólal meg rajta. A koszorus írónak legifjabb alkotása: **Déryné ifiasszony** a jövő héten kerül bemutatásra Aradon. Ez a finom színekkel és nemes poézissal megrajzolt tanulmány a magyar színeszet történetéből — a múlt század első felében — óriási sikert aratott a **Vigszínházban**. Aradon elsőrendű szereposztással és a leggondosabb betanulással hozzák színre e kiváló alkotást **Novák Irénnel** a címszerepben.

* **Rákóczi Ferenc képe.** Az aradi butorszövetkezet kirakata elé ma délelőtt óta nagyszámú nézőközönséget vonz az oda kiállított **Rákóczi-kép.** A gyönyörű festmény, melyet **Balla Frigyes**, a jónévű portaitista az aradi **Rákóczi társaság** megbízásából festett teljes életnagyságban ábrázolja a fejedelmet. A kép a technikai tudás minden kiválóságát egyesíti magában s lágy, kellemes színeivel is valóságos impozáns hatást tesz a szemlélőre.

Az élesdi vérengzés költségei.

Ki fizesse a pálinkát?

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, február 28.

Annak a szomorú, sötét tragédiának, mely három évvel ezelőtt a biharmegyei *Élesden* lefolyt, még ma is növekszik, gyarapodik a krónikája. A halottakat régen elföldelték. A vérengzés bűnbakját: *Silberstein*, Dezsőt szabadon bocsájtották börtönéből. De az emlékek egyre felujlnak. Felelevenednek ennek a hallatlanul brutális manővernek részletei s teljes képet nyújtanak arról a nagy munkáról, melyvel az élesdi zavargásra előkészültek.

1904. év nyarán tudvalevőleg **Francisku Kossuth** és **Alexin Kerekes** aláírással függetlenségi pártszervezkedési gyűlést hirdető plakátokat ragasztottak ki és osztogattak szét *Élesden*. A szocialisták azonban enyhíteni akarták ennek a gyűlésnek hatását és eredményét. Jóval a szervezkedő gyűlés előtt már izgatott volt az élesdiek hangulata. A függetlenségi párt azonban nem hagyott abba a gyűlés előkészületeivel. Világos volt tehát, hogy ez a gyűlés zavargások nélkül nem fog megtörténni. Ezért a közigazgatási hatóság rengeteg nagyszámú katonaságot és csendőrséget szállásolt el *Élesdre*. A haderő teljes egy hónapon keresztül pusztította az ennyalót, bort, sört, pálinkát. A gyűlés napja végre elérkezett és nagyon szomorúan, nagyon gyászosan fejeződött be.

Azóta sokat foglalkozott Biharvármegye hatósága azzal, hogy az élesdi zavargás költségeit és elszámolásának módjait megállapítsa. Tavaly a júliusi közgyűlésen végre megállapították, hogy az *Élesden*, *Réven*, *Ponoron* és *Csarnóházán* elhelyezett katonaság és csendőrség kifizetése *4538 korona és 80 fillér* tulkiadást emésztett föl. Ebből a vármegye hajlandó volt *3023 korona és 70 fillért* a katonai beszállásolási alap terhére irni. A többi azonban: *másfélezer korona tisztára pálinkára ment el*. Ezt a vármegye nem akceptálta, hanem az illető falvak biráit kötelezte arra, hogy a pálinka árát fizessék meg. A határozat ellen **Balogh Sándor** volt élesdi bíró a belügyminiszterhez felebezéssel élt. Védekezésül felhozta, hogy **Vaskoh** kapitány utasítására dupla ellátást adott a katonáknak és a főszolgabíró neki külön elrendelte, hogy a katonáknak és a csendőröknek pálinkát adjon. O az élesdi vérengzés költségeit nem fogja fizetni.

A belügyminiszter tegnap kelt rendeletében intézkedett az élesdi zendülés költségeinek rendezésére vonatkozólag. **Megsemmisítette** a közgyűlés határozatának ama részét, melyben *Élesd*, *Ponor*, *Csarnóháza* és *Rév* község biráit a horribilis mennyiségű pálinka összeg megfizetésére kötelezte és pótvizsgálatot rendelt el arra nézve, vajjon a bírók önkényűleg vagy felsőbb utasítás alapján szolgáltatották ki azt a sok italt. A miniszter ezenfelül a sebesültek ápolásának, a halottak elszállításának és eltemetésének költségét: *71 kor. 40 fillért* és a csendőrség főzödényének árát *229 kor. 94 fillért* meghagyja azon a rovaton, melyre a közgyűlés átkötötte. A többi fenmaradó összeget: *301 koronát* kivételszerűen a belügyi tárca terhére hajlandó átvenni.

Az élesdi vérengzés jeleneteire tehát még mindig nem gördül le a függöny, mely végleg eltakarná ennek a borzalmas tragédiának utolsó emlékeit.

Hajdu tea
 mell- és tüdőbetegnek
 számtalan esetben kipró-
 bált szer.
 Legjobb sikerrel hasz-
 nálható köhögés, hurut,
 rekedtség, számarhu-
 rut, elnyájkosodás, min-
 den mellbaj, a légcső,
 a tüdő, a gége hurutos
 megbetegedései, légzé-
 si nehézségek, szikk-
 melltség, asthma stb.
 ellen.
 Ár a do. fillér.
 Kapható Aradon,
Földes Kelenen
 gyógyszerésznél. 238

Könyvkötészetünkben
egy ügyes fiu
tanulónak
felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalba.

3043—1907. k. h.

Hirdetmény.

A kereskedelemügyi m. kir.
 miniszter 5902—IV—8—1907. sz.
 rendelete az 1893. évi XXXIV.
 t.-cz. végrehajtása tárgyában.

A csomagokban árult cikkek
 mennyiség tartalmának helyes meg-
 jelöléséről szóló 1893. évi XXXIV.
 törvénycikk 2. §-a alapján a hor-
 vát, szlapon, dalmátországi bán
 urral egyetértőleg ezennel elren-
 delte, hogy zsákokban a szén csakis
 oly ólomzárral lezárva hozassék
 forgalomba, melyen az illető zsák
 tartalmát képező szén mennyiség
 az ólomzárba jól olvashatóan be-
 van préselve, ezenkívül pedig a
 szén mennyisége a zsák oldalán
 legalább 6 (hat) centiméter magas
 és 1 (egy) centiméter vastag a
 zsák színétől elütő le nem törül-
 hető festékekkel festett számokban,
 illetve betűkben is feltüntetendő.
 Magoknak a forgalomba hozott
 zsákoknak belülről varrottaknak
 kell lenniök.

A ki jelen rendeletben megje-
 lölt kötelezettség ellen vét, a sze-
 net a kötelező megjelölés nélkül
 vagy szabályellenes megjelöléssel
 közvetlenül a fogyasztó közönség-
 nek belföldön elad, vagy ennek
 részére eladásra készletben tart,
 amennyiben cselekménye súlyosabb
 beszámítás alá nem esik, az 1893.
 évi XXXIV. törvénycikk 4. §-a ér-
 telmében kihágást követ el és az
 ott megállapított büntetéssel büntet-
 tetik.

Jelen rendeletem kihirdetésétől
 számított 3 hónap múlva lép ha-
 tályba.

Arad, 1907. évi február hó 22.

Sarlot Domokos, s. k.
 főkapitány.

Permetező javítások elfogadtatnak.

M. kir. szabadalmazott

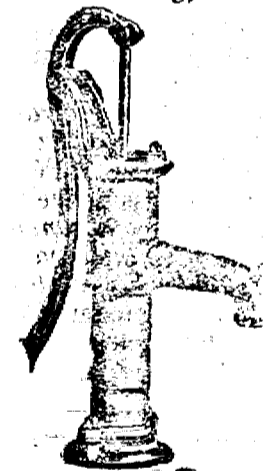
Borszivattyuk

és hozzá való legjobb minőségű
 gummi csövek legolcsóbb gyar-
 áron.

A szivattyu hengerből a bor utolsó
 cseppig kifolyik, a szőlő magvak,
 héjak és egyéb tisztálanságok
 azonnal továbbíttatnak, ezáltal a sziv-
 vattyu nem romlik és a bort nem
 ronthatja, a gépze jó működés-
 séért 8 évi jótállás, ingyen javítás

Tüzi fecskendők

Golyó szelepekkel. Közse-
 geknek legalkalmasabb,
 mert homokos és sáros víz hasz-
 nálatánál sem tagnak meg a
 szolgálatot, — a gép jó működés-
 séért 8 évi jótállás (ingyen javítás),
 hozzá való országos egységes csö-
 varok és a legjobb minőségű be-
 gummozott
 kendercsövek
 a legolcsóbb
 árban.

Kutak

a hozzávaló
 csövekkel
 olcsóbbak és
 jobbak, mint
 bármely helyi
 vagy külföldi
 gyárban.

Hönig Otto

m. királyi szabadalmazott tüzi fecskendő
 és szivattyu készítő. 290

Arad, Rákóczi-utca 27. sz.

Szőlőoltványok.

Fajtisza riparia portalis alanyon oltott, elsőrendű, dus-
 gyökérzetű, bor és csemegefajú

fásoltványokat

bármily mennyiségben szállit:

Hámory Gazdaság szőlőoltvány-telepe Arad.

Bővebb felvilágosítással és árajánlattal szivesen
 szolgál Deák Ferenc utca 3. sz. a. 303

Telefon 229.

Telefon 229.

Nincs drágaság!

Elég bajuk van a háziasszonyoknak az ál-
 talános drágaságokkal, nem akarunk tehát nekik
 mi is kellemetlenséget okozni.

Tudatjuk ennek folytán, hogy bár a be-
 szerzéseknél nekünk magasabb árakat kellett
 fizetnünk, — az előbbi évekhez képest — mi
 mindezáltal

TEA és RUM

árainkat, de különösen, általánosan ismert és
 eddig nyújtott minőségeinket változatlanul fen-
 tartjuk.

VOJTEK és WEISZ

drogueria és parfumeria nagykereskedése

341

ARADON.

Tápértékben leggazdagabb,

Hatásában felülmúlhatatlan

a Hajós-féle kellemes ízű

Csukamájolaj.

Gyermekek és felnőttek által egyaránt kedvelt.

— Ára egy üvegnek 2 korona.

3130

Tyúkszem már nincs többé!

igy kiátanak ezren meg ezren, akik a Hajós-féle

ANAGALLINT

használták. Ára egy üvegnek utasítással 70 fillér.

Dr. D. Graur Viktor aradi fogorvos bacteriumölő

szájvizének és fogporának egyedüli raktára

egy üveg szájviz 2 kor., egy doboz fogpor 1 kor.

Fenyőillat a szobában. Ára 70 fill.

Ibolya, Gyöngyvirág és Heliotrop szobaillatok, üvege 70 fill.

„NEVER“ amerikai gummi, a legjobb, 6 drb. 2 korona.

Fenti szerek valódi minőségben kaphatók.

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratóriumában

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AKINEK

ismeretség híján

háztársra,
nevelőre,
üzletvezetőre,
könyvelőre,
segédre,
ispánra,
gazdatisztra,
kulcsárra,
vinczellérre,
kertészre,kulcsárnőre,
gazdasszonyra,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
irodaszolgára,
pénzbeszedőre
házmesterre,
stb.-re
van szüksége,

AKI

eladni kíván

butort,
zongorát,
bort,
gyümölcsöt,
gabonát,üzletet,
műhelyt,
lakást stb.;
vagy

AKI

bérbeadni kíván

birtokot,
házat,
vadászterü-
letet,halászatot,
telket,
kocsit,
lovat,

AKI

mindezeket vétel vagy bérbevitel cél-
jából keresi;

AKI

vaimely állást betölteni kíván: legbizto-
sabbban értezt, ha az

„ARADI KOZLONY“

kis hirdetési

rovatát használja.

14. számú 2 fogalú

bérkocsi azonnal eladó. Csutora-
utca 5. 687

Tiszta vérű fekete angol kan

sertés fedezésre található Drasko-
vics Ferencnél külváros Választó-
utca 1. Ugyanott angol malacok
is kaphatók. 622

Garai Károly Aradon.

Utánvét mellett küld: 1 kiló tiszta
sertés zsírt 76 kr. 1 kiló szelet
szalonnát 70 kr. 1 kiló perzselt
szalonnát 72 kr. 1 kiló császár
szalonnát 90 kr. 1 kiló füstölt son-
kát 88 kr. 1 kiló füstölt kolbászt
90 kr. 1 kiló füstölt karaját 88
kr. 1 kiló füstölt apró husokat 72
kr. 1 kiló felvágott vegyes 80
krajcár. 660

Francia „Blouse Album“

180 legújabb eredeti francia divat-
képpel 150 koronáért kapható In-
gusz I. és Fia könyvkereskedé-
sében Arad. Telefon 517. 361Kiadóhivatalunkban nagyobb
mennyiségű

file (nemez)

ipari célokra jutányos áron eladó.

Gyakornok kerestetik
helybeli részvénytársasá-
sághoz. Ajánlatok „Rész-
vénytársaság“ jellegével
a kiadóhivatalba inté-
zendők.

Keresek

fiatal segédet,

a vegyesáru szakmából, kik a
dohánynagyáruda kezeléséhez
értenek, előnyben részesülnek.Ugyanott jó házból való fiu
teljes ellátással

tanulónak felvétetik.

Előnyben részesül olyan fiu,
ki már üzletben volt.

Bienenstock Márk cég,

Buttyin.

696

Veszek

a legnagyobb árban uraságoktól
használt férfiruhákat, bundákat,
továbbá használt butorokat, Wert-
heim Cassát, jégsekretyt, lószér-
számot, nyergeket, és fegyvereket,
ócska vasat, rezet, ólmot, és min-
denféle fémárukat, régiségeket,
akármily kicsiny vagy legnagyobb
menyiségben. Kivánatra házhoz
vagy vidékre is egy levelező lap
által rögtön megyek.Üzletem helyisége jelenleg Asz-
talos Sándor-utca 1 sz. május hó
1-től a zsidó templom épületben.

Teljes tisztelettel 700

Herzfeld Gyula.

Betegség miatt, nagy vidéki városban

kitűnő forgalmu

fűszerüzlet

átvehető, vagy társ kerestetik.

Forgalmaz 160 ezer koronát, 20—25 ezer korona
szükséges. Forgalom tőkebefektetéssel emelkedik.

Tudakozódhatni:

Vajda Vilmosnál

Szeged, Párisi körút. 679

Vérszegénység és sápkórban

sz szenvedők

Rozsnyay vasas china borát

használva, a legnagyobb eredményt érik el. Bevásárlásnál csak
a valódi Rozsnyay-féle fogadjuk el. Egy nagy üveg ára 3 k. 50 fill.

F i n o m

Jamaicai Rum

a legelső angol országtól hozatva.

Próba üveg 60 fill. Kis üveg 1 korona. Nagy üveg 2 korona.

Kapható egyedül:

Rozsnyay Máttyás

gyógyszertárban

458

Arad, Szabadság-tér.

Kiadó lakások!

A Vörösmarty-utca 3. számú
házban, a színházszáma szemben,
II. emeleti

utcai lakások

május hó 1-től.

illetve azonnal kiadók

Ugyanott a II. emeleten

egy kisebb budvari lakás

azonnal kiadó.

Bővebbet a gondnoknál a ház-
ban & ajtó szám. 496

KERESEK

egy kisebbszerű

üzlethelyiséget

amely csakis belvárosban lehet.

Május 1-re.

Előnyben részesül az, amelybe eset-
leg azonnal be lehet költözni.

Cím a kiadóban. 698

Tiszt urak!

Olvasták-e már az idei könyv-
piac legérdekesítőbb termékét
Zsedényi Aladár Ott túl a rácson,
a garnizonok titkai című mun-
káját? E könyv iránt ilyen ér-
deklődés nálunk még nem mutat-
kozott.Tartalma nagy vonásokban a
következő:

1. Élet a Ludovikában és a hon-
véhadapródiskolákban.
2. A tiszt a csapatnál.
3. A tiszt a társadalomban.
4. A Kossuth nóta.
5. A házfelozáró honvédek.

Zsedényi munkájában szerep-
lőket saját eredeti nevéikön mu-
tatja be. Különösen érdekesek a
Budapesten, Pécsen, Gyulán, Ara-
don, Nagyváradon, Brassóban, Szé-
kesfehérvárott, Munkácsen és Fél-
egyházán lejátszódott események.Tekintettel arra, hogy a könyv
rohamosan fogy, ajánlatos azt
azonnal bármely könyvkereskedő-
nél vagy a kiadónál (Landau József
Bpest, József körút 48.) meg-
rendelni. Az ára két korona.

TITKOS

betegségek ellen legjobb szer a törvényesen
védt

„TRIAS“

mely 2-3 nap alatt felelősség mellett a leg-
elhanyagoltabb húgycsőfolyást megszünteti.
Ára: férfiaknak K 1.80, nőknek K 2.50.Köszvény, Csusz, Rheuma, fű- és fog-
fájás ellen a

PAPP-téle

„MENTHOLIN“

biztos hatása gyógyszer.

Egy próba elegendő!

Ára 1 korona.

Főtitket titoktartás mellett küldi:

PAPP L.

gyógyszertára Tiszaszentimrén.

Főraktár Aradon: 2982

Földes. Kálemen gyógytárában.